

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens omnia Gavanti Commentaria in Rubricas Breviarii - Cum
Indicibus Decretorum, Rerum atque Verborum notabilium

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Psalmis Gradualibus. III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39775

non possit liberè applicari talis Missa, quia in illis Ecclesiis, in quibus Missa Conventualis, quæ sollemniter cantatur, debet applicari pro Ecclesiæ Benefactoribus, ut contingit in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, non posset applicari pro Defuncto, cujus Cadaver est præsens, dicta Missa Conventualis) At Officium Defunctorum suppleri non potest cum Officio de die, idcirco in prædicto casu poterit Officium Defunctorum sine Missa decantari etiam in diebus Festivis, cum illa exceptione Festorum primæ, & secundæ Classis &c. quam proponit Gavantus. Prædicta Regula profectò locum habet in die tertio, septimo, & tricesimo ab obitu Defuncti, in quibus pro eo potest sollemniter recitari Officium; pro die verò Anniversario serventur dispositiones illæ, quas tradit Gavantus 1. tom. part. 1. tit. 5. & de quibus nos quoque fusè locuti sumus, exhibendo S. C. Decreta pro Translatione Anniversariorum, quando occurrunt in diebus, quibus vetitum est ea celebrari, & præscribitur, quomodo debeant transferri. Eo igitur die, quo trans-

ferantur Anniversaria, sicut differtur celebratio Missæ, sic differri debet recitatio Officii.

Si autem sermo sit de die obitus, seu depositionis Defuncti, cum duo dumtaxat dies sint, in quibus liberum non est corpus Defuncti sepulturæ tradere, nempe dies Parasceves, & dies Paschæ, ex Rituali Romano Pauli V. tunc liberum non est iis diebus publicè Officium Defunctorum persolvere, quibus (quoad publicam Officii recitationem) addendi sunt etiam Feria V. & Sabbatum Sanctum, in quibus S. R. C. Decreto dato in nostro superioris Tomi Indice sub n. 690. vetuit celebrari Exequias Defunctorum, permittens recitari Officium & Preces privatim tantum. Cæteris anni diebus publica hæc Officii Defunctorum recitatio libera est, quamquam laudanda sit aliquarum Ecclesiarum consuetudo, quæ in Festis sollemnioribus huiusmodi Officium sub Vesperum post expletum diei Officium differunt. Vide Decretum editum die 12. Julii 1628. datum in nostro Indice sub n. 64.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. III. De Psalmis Gradualibus.

I. Gavant. pag. 152. col. 1. n. 1 -- *Qui dicuntur Canticum graduum, & Ascensionis &c.*) Quindecim in Psalterio Psalmi, nimirum à Psalmo 119. usque ad 134. Graduales appellatur: in Textu Hebræo præfatus titulus idem sonat, ac *Canticum Ascensionum*; in Chaldæo verò *Canticum quod dictum est in Ascensionibus Abyssi*. Hæc autem Chaldæi explicatio ex Hebraicis Traditionibus derivatur; ferunt etenim, cum Templi fundamenta post regessum à captivitate jacienda essent, tantam à terra aquæ copiam erupisse, ut ad quindecim cubitos elevaretur; illa autem etiam, at-

que etiam affluente universi Mundi Latas periclitabatur; nisi Architophel, inscripto quindecim gradibus Templi nomine ineffabili Jehovah, prompto remedio rebus afflictis succurrisset. Ad eam historiam referunt Judæi Psalmum 126. *De profundis clamavi &c.* qui unus est à Gradualibus. Junius, & Tremellius allegati ab Augustino Calmet in suo eruditissimo Dictionario Sacre Scripturæ v. *Psalmi Graduales* verunt: *Canticum excellentiarum*, sive *Canticum eximium*, quod aliis doctis Interpretibus non improbat.

Communem tamen interpretationem

Cap.

Canticum graduum, vulgò plures sequuntur, sumpto hoc nomine ex quindecim gradibus Templi, in quibus cantabantur, & equidem non solum primi ædificati à Salomone, sed etiam secundi Templi à Zorobabel constructi, ut ex Rab. David. asserit doctissimus Villalpandus tom. 2. in *Ezechielæ Prophetæ part. 2. c. 34.* Eandem sententiam tradidit S. Hilarius Præfat. in *Canticum graduum* dicens: esse autem in Templo gradus quindecim, historia nobis loquitur. Sed cum gradibus hic Ministrorum gradus indicari arbitretur, tandem in ea versatur sententia, ut Sacerdotem Summum per hunc graduum numerum in Sancta Sanctorum intrare solitum arbitretur. S. Hieronymus verò, seu potius alius Auctor sub ejus nomine, super Psalmum 119. ex ipso Psalmorum contextu confirmare videtur, ad gradus Atriorum Templi hunc Psalmorum numerum respexisse; quamvis mysticos potius, quam alios sensus consecrari videatur. Sanctus quoque Augustinus in Præfat. Psalmi 150. rationem reddere videtur, propter quam hæc graduum Cantica totidem fuerunt: *Septem porro, inquit, & octo, quindecim sunt; tot sunt, & Cantica, quæ appellantur graduum, quoniam totidem fuerunt Templi gradus.* Eucherius denique de *Spiritualibus for. c. 1.* decimum quintum numerum ad quindecim gradus Templi putat pertinere: quos, inquit, fecit Salomon, ad quorum numerum quindecim Psalmi, qui inscribuntur *Canticum graduum*, compositi sunt. Hujus opinionis est etiam S. Remigius super Psalmum 119. qui tamen putat, gradus, eorumque numerum, pro decantando in eis Psalmorum numero, extractos fuisse; non autem Psalmos in gradibus decantandos fuisse compositos, inquit enim: *Psalmi isti, qui dicuntur Cantica graduum, & sunt quindecim, non ad imitationem illorum graduum, qui erant in Templo Salomonis, facti sunt, cum David longè ante situm præcesserit, hosque Psalmos, sicut & alios in laudem Dei de-*

cantaverit; sed gradus illi per Salomonem ad imitationem earundem virtutum, quæ in Psalmorum istorum numero designantur, positi sunt. Hæc S. vir. Sed Villalpandus loc. cit. rectè observat, quòd cum David dedisse dicatur Salomoni, non modò aurum, argentum, & opes, ligna, lapides, atque alia omnia ad Templi ædificationem necessaria, verum etiam descriptiones ejus, & *Divisiones Sacerdotum, & Levitarum in omne ministerium domus Domini.* 1. Paralip. c. 28. nihil obstat, quo minùs idem David potuerit Carmina componere, à Levitis, & Sacerdotibus capenda, quorum divisiones, ac sortis ministeria omnia jam antè divino Prophetæ spiritu plenus excogitaverat, descripserat, ac Salomoni filio opere complenda tradiderat.

II. Gavant. pag. 152. col. 1. eod. n. 1. -- Theodoretus, & Euthymius docent &c.) Quoniam Psalmi Graduales dicti etiam sunt *Canticum Ascensionis*, ut supra diximus, & notat etiam Gavantus; hinc Theodoretus, & Euthymius ab eodem Gavanto relati docent Cantica hæc intelligenda esse ad literam de Ascensione Judæorum à Babylone in Jerusalem, Spiritu Sancto per os David præcinnente calamitatem eorum, & libertatem. Huic sententiæ accedit etiam laudatus Calmet, hebræum vocabulum vertens ita: *Canticum Ascensionis*, sive Regressus à captivitate Babylonica. Movetur hic Auctor ad hanc sententiam amplectendam, quia Scriptura, agens de Regressu Populi à captivitate Babylonica, verbo *ascendere* frequentissimè utitur, 1. Esdræ 2. *hi sunt autem provincia filii, qui ascenderunt de captivitate; & cap 7. prima die mensis primi capit ascendere de Babylone; rursus 2. pariter Esdræ 7. ascendat in Jerusalem, Psalmo verò 121. qui est inter Graduales, habetur: Tribus ascenderunt in Jerusalem.* Ex his, ait Calmet, planè intelligimus, Judæos, quoties de itinere Babylone Jerosolymam agendum esset, verbo *ascendere* frequenter uti consuevisse; quip-

pe quo è Babylone in planitie posita, in Judæam Regionem montuosam ascendendo iter pateret. Cantica igitur ascensionum facile per eam occasionem concinnata fuisse credimus, ob agendas fortasse ea de re gratias; quod potissimum esse Psalmorum Gradualium argumentum observamus. Nec in illis rara etiam receptæ à Populo libertatis mentio, quæ sanè præterquam in hac hypothese commodius explicari non possunt. Hæc laudatus doctissimus Commentator in suo Dictionario Sacræ Scripturæ loc. *supra cit.* addens, quod huic suæ opinioni fulciendæ plura congeri possent Psalmorum Testimonia, quæ Lectoribus ultrò in Psalterio occurrunt. Super hac re idem Auctor fusiùs loquitur in Præfat. ad Psalm. Graduales.

Rabbinorum nonnulli, nimirum Saadias, Hamont. Gatacher. & Commentatores non pauci, scilicet Vatabl. Dupin, & Ainsvort, Hebræum titulum reddunt: Cantica elevationis, quod scilicet elata voce, elatiori singuli modo cantarentur.

Non desunt etiam, qui præfatum Psalmorum titulum derivant ex Cathedra in Atrio Israël erecta, ex qua interdum Levi-

tæ sacros libros legebant 1. *Esd.* 9. sed Cathedram illam legentibus quidem, nunquam tamen canentibus, constitutam, omnes norunt, unde hæc opinio videtur nobis cæteris omnibus postponenda.

III. Gavant. pag. 152. col. 2. n. 4. -- *Ad instar horum quindecim Psalmorum constituit quindecim gradus &c.*) Vir sapientissimus Cardin. Bellarminus suum Aureum Opusculum de Ascensione mentis in Deum, ad similitudinem quindecim Psalmorum Gradualium in totidem gradus distinxit, quibus Anima Christiana ad Deum ascendit, quorum ordo triplici Gradualium ordini, ut notat Gavantus, optimè respondet. Quod spectat ad spirituales intelligentiam, horum quindecim Psalmorum numerus, mysticis Animæ Ascensionibus etiam à SS. PP. Hilario Picaviensi, Augustino, Chrysostomo, Gregorio Magno; itemque à Cassiodoro, Remigio Antifiodorensi, & aliis applicatur; quindecim enim Psalmi Graduales, totidem gradus Christianæ perfectionis apud eosdem indicant, ut etiam optimè considerat Cardin. Bona cap. 15. §. 1. nec non 2. ubi alia subnectit spectantia ad mysticas explicationes horum Psalmorum,

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. IV. De Psalmis Pœnitentialibus.

I. Gavant. pag. 153. col. 2. num. 1. -- *Cassiodorus docet septem esse, &c.*) Non solum Cassiodorus in Psalm. 6. sed etiam ante ipsum Origenes homilia 2. in Leviticum docuit, Psalmos Pœnitentiales septenario numero conclusos esse, quia septem supradictis modis, à Gavanto ex Cassiodoro allatis, peccata nobis dimitti possunt. Inveniuntur & alii fortasse modi remittendi peccata nostra, congruit etenim, ut numerum nostrarum supplicationum divina misericordia, & indulgentia transcendat. Considerat etiam Cardinalis Bona cap. 14. §. 1.

quod antiqui Canones septennem pœnitentiam pro gravioribus peccatis imposuerunt; deinde legimus in Sacris paginis, quod sepius mundandus septies aspergebatur; Quod Naaman Syrus septies lavari in Jordane iussus est ab Elisæo; Quod septimo anno fiebant remissiones, eratque magnus Jubilæus post quadratum septenarium; Et alia hujusmodi; unde infert, non ergo sine causa horum Psalmorum numerus ad septenarium redactus est, ut septuplum expurgati à septem plagis immunes, exclusis septem Dæmonis, septiformis Spiritus gratia illustre-